

НОВИ ПРАКТИКИ ЗА ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ДОКУМЕНТИ – КРАУДСОРСИНГ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОЕКТИ (ИЗ ОПИТА НА ОТДЕЛ „ДЪРЖАВЕН АРХИВ“ – РУСЕ)

д-р Надежда Цветкова, ДА – Русе

Настоящото научно съобщение презентира дейностите по популяризиране на архивните документи, като аспект от областта на политики, които осъществява Държавна агенция „Архиви“ (ДАА), съобразно своите компетенции. Прилагането на краудсорсинг при реализиране на проекта *Концерт „Музикални следи“* е нов подход, който използва Русенския държавен архив, за да увеличи възможностите за разпознаване и утвърждаване на институцията, създавайки оригинален продукт, съдействащ за социализацията на културно-историческото наследство на региона.

Както вече споменах, една от основните дейности на ДА „Архиви“ се заключава в популяризиране на архивите като национална институция – пазител на историческата ни памет. През 2016 г. Отдел „Държавен архив“ – Русе, в изпълнение на *Стратегическа цел 4: Ефективност в популяризирането на Националния архивен фонд (НАФ) и ДАА*, разписана в *Стратегията на ДА „Архиви“ за 2016–2020 г.*¹, участва като партньор в проект *Концерт „Музикални следи“*. Базирайки се на нормите, съдържащи се в посочената Стратегия, избраната форма, имаше за цел чрез използване на общодостъпен формат да провокира обществен интерес към съхраняваните архивни документи. Опирайки се на основните насоки за повишаване ефективността на популяризаторската дейност на ДАА за периода 2016–2020 г., улесняване на публичния достъп до архивна информация, надграждане и разширяване на формите за представяне дейността на ДАА и НАФ, както и повишаване на информационната стой-

ност и критериите при реализирането на издателски и информационни проекти, *Концерт „Музикални следи“* активно посреднички и подпомага образованието при усвояване на учебния материал в музикалната гимназия чрез формиране у подрастващите на съпричастно отношение към документа като част от националното културно наследство.

Всяка година Община Русе във връзка с чл. 6 от *Правилата за реда и условията за финансиране на проекти* обявява конкурс за целево подпомагане на проектни предложения в областта на изкуството и културата, които да се реализират със средства от бюджета на Общината. Целта на програмата „Култура“ е да подкрепи, стимулира и ускори развитието на културния процес на територията на Община Русе като: *осигурява интегритет и насърчава културното многообразие; способства за развитие на конкурентноспособен културен продукт; стимулира въвеждането на иновативни практики в създаването и разпространението на културния продукт; стимулира развитието на гражданската инициатива в областта на културата и изкуството; съдейства за социализацията на културно-историческото наследство и други*².

Конкретно, проектът *Концерт „Музикални следи“*, финансиран от Община Русе по *Програма за подкрепа на проекти в областта на изкуството и културата* се реализира от кандидатстващата организация НЧ „Захари Стоянов – 1937 г.“ – Русе и партньорите – ДА – Русе и НУИ „Проф. Веселин Стоянов“ – Русе. Той бе инициран от служителите от Държавен архив – Русе, с крайна цел предоставяне на русенската общественост на музикален концерт. Събитието включваше изпълнение на неизвестни произведения от бележити музиканти, свързани с града ни и предали своите документи за съхранение в Държавен архив – Русе. Сред тях са: Нено Димов, Александър Йорганджиев, Борис Стайков, Константин Попов, Борислав Михайлов и др. От избраните произведения на 1 октомври – Международния ден на музиката, учениците изнесоха концерт.

Формулировката на общата цел на проектното предложение е: *да обогати обществената памет с нови факти и събития от живота на позабравени български творци със съществено място в културната история на града и страната, чрез създаването на оригинален културен продукт.*

Респективно специфичните цели са:

– запознаване на младите хора с функциите и значението на институцията Държавен архив;

– стимулиране на активно отношение към културната памет на града у младежката аудитория и русенската общественост;

– насърчаване на прилагането на различни педагогически практики – интерактивно обучение, проучвателна и теренна дейност в образователния процес.

За да бъдат постигнати заложените цели в проектното предложение използвахме комплексен подход, максимално обезпечаващ планираните дейности. Същите бяха формулирани на хронологичен признак като взаимно се допълваха. Проектът бе основан на широко партньорство между учениците от НУИ, Държавния архив и читалището, които като културни и образователни институти декларират отношение към съхраняване на историческата памет. Опитът на НЧ „Захари Стоянов – 1937“ – Русе в изпълнение на проекти по линия на работата с младото поколение гарантираше надграждане на създадените до момента партньорства, обмяната на знания и опит, създаване на устойчив модел на успешно сътрудничество и получаване на краен креативен продукт. Заложените в проекта механизми за неформално учене, събиране на документална информация и интерактивни форми на комуникация бяха от съществено значение за реализацията на крайния продукт.

По проекта бе предвиден и План за публичност. Той се осъществи чрез разпространение на рекламни материали – афиши, флаери и осем броя публикации в местния периодичен печат и електронни издания. Тези дейности бяха в основата за разпространяване на резултатите от проекта сред по-широк кръг от ползватели, включително и ползването им за обучение в системата на образованието. В количествено отношение очакваните резултати и ефекта от реализирането на проектното предложение бяха измерими с заложените индикатори:

Индикатор 1 – Брой срещи между представители на целевите групи и партньорите по проекта – 4 броя;

Индикатор 2 – Брой участници в инициативата – 100 души; сподвижници и доброволци – 50 души;

Индикатор 3 – Брой дигитални и ксерокопирани документи – 80 броя;

Индикатор 4 – Брой отпечатани рекламни материали (80 афиша и 150 флаера) – 230 броя;

Индикатор 5 – Брой публикации в местния печат и електронни издания – най-малко 5 броя;

Индикатор 6 – Очакван брой преки публики – около 250 души, косвени публики – 1500–1800 души (получили информация за събитието чрез печатни и електронни медии).

В проекта *Концерт „Музикални следи“* заложихме на следните целеви групи и крайни бенефициенти:

– ученици от НУИ и възпитаници от музикалната школа при НЧ „Захари Стоянов – 1937“;

– преподаватели от НУИ, служители и читатели от НЧ „Захари Стоянов – 1937“;

– широката русенска общественост със заявен интерес в областта на музикалното изкуство;

Изборът ни на целеви групи свързахме с необходимостта от компенсиране на празнини в образователната сфера относно дейността на важни държавни институции, хранители на националната памет, както и с липсата на информация за значими творци, свързани с Русе и региона. Реализацията на проекта стимулира личностното и професионално израстване на учениците, обогатявайки обществената памет за културните традиции на областта.

Изводите от реализацията на проекта могат да се търсят основно в две насоки:

– подпомагане на преподавателите от Русе в обучителния процес в контекста на добрите педагогически практики, с изпълнение на дейностите генериращи мултиплициращ и креативен ефект;

– утвърждаване на ролята на Русе като център на музикалната култура, съхраняващ традициите, създавайки активна културна и историческа памет.

Проектът съответстваше на *Плана за развитие на Община Русе* в частта ѝ за съдействие, опазване и социализация на културно-историческото наследство на региона, за стимулиране на въвеждането на съвременни образователни практики, насочени към младежката аудитория, за стимулиране развитието на гражданската инициатива в областта на културата и осигуряване на високо обществено доверие и интерес към културните институции, работещи на територията на Община Русе.

Партньорите в проекта *Концерт „Музикални следи“* – Държавен архив – Русе и НУИ „Проф. Веселин Стоянов“ (Русе), предоставиха компетентна и професионална подкрепа. Експерти на отдел „Държавен архив“ – Русе се включиха активно в реализирането на проекта с издирване на документите (музикални произведения и исторически факти за отделните творци), тяхното дигитализиране, ксерокопиране, запознаване на учениците с дейността на архивната институция, популяризиране на най-старите документи и търсене на съпричастност от младите хо-

да за попълване на архивните фондове. Преподаватели от музикалната школа към читалището и НУИ „Проф. Веселин Стоянов“ от своя страна подготвиха учениците за изпълненията на творби от Нено Димов, Александър Йорганджиев, Борис Стайков, Константин Попов, Борислав Михайлов и други.

Планът за действие по проектното предложение бе синхронизиран с осем дейности, изпълнявани съгласно график, съответстващ на продължителността на проекта.

Реализираният проект оказва своето трайно въздействие върху целевите групи и крайните бенефициенти. Особен акцент е създаването на трайни и ползотворни контакти между целевите групи и партньорите по проекта. Резултатността от изпълнението с краен продукт „Концертът „Музикални следи“, увеличи възможностите за ползването му от широк кръг ползватели, включително при обучението по музика в българските средни училища, чрез прилагане на различни педагогически практики като интерактивно обучение, проучвателна и теренна дейност, нови форми и подходи, които гарантират реализацията на културния проект.

Резултатите от проекта установяват неговата обществена значимост и релевантност. Те се характеризират с устойчивост във финансово и институционално отношение, както и с постигнат реален ефект. Идеята за участие с такъв проект кореспондира с *Плана за развитие на Община Русе*, по отношение опазване и социализация на културно – историческото наследство на региона, ползването на иновативни образователни практики и продължаване на дългосрочната визия на НЧ „Захари Стоянов – 1937“ (Русе) за работа с младото поколение.

Като цяло резултатите от проекта могат да бъдат систематизирани по хронологически принцип:

Резултат 1 – Изграждане на устойчив модел на сътрудничество между целевите групи и партньорите по проекта.

Резултат 2 – Прилагане на различни педагогически практики като интерактивно обучение, проучвателна и теренна работа, нови форми и подходи при обучението по музика в българските средни училища.

Резултат 3 – Реализация на *Концерт „Музикални следи“*, свързан с *Плана за развитие на Община Русе* и културния календар на града, във връзка с опазване и социализация на културно-историческото наследство на региона, използване на иновативни образователни практики и продължаване на дългосрочната визия на НЧ „Захари Стоянов – 1937“ (Русе) за работа с младото поколение.

С реализацията на проекта *Концерт „Музикални следи“* бе изграден модел на успешно сътрудничество между партньорските организации. Бенефициентите по проекта, в лицето на ученици от НУИ, получиха възможността да допълнят знанията си за изявени музикални дейци от града и да изпълнят техни музикални произведения, част от които предстои да бъдат включени в концертната и конкурсна програма на НУИ „Проф. Веселин Стоянов“ (Русе).

Бележки

¹ Стратегия на Държавна агенция „Архиви“ за 2016–2020 г.; <http://www.archives.government.bg/uploaded_files/STRATEGY_DAA_2016-2020_fin%281%29.pdf>.

² <<http://www.ruse-bg.eu/events/185/1/10514/index.html>>.